

יציבות, אבל לא במובן החיובי: איך נראה השכר בהייטק בשנתיים האחרונות?

משרדי הייטק. קצב הפיטורים האט מעט במחצית השנייה של 2023, בין היתר בגלל הימנעות של חברות מלפטר עם פרוץ המלחמה
צילום: אייל טואנ

**נתונים שמסרו לחברת צבירן על כ-300 חברות מלמדים
על עלייה בהיקפי הפיטורים ועל ירידה בגיוסי עובדים ■
כ-30% מחברות ההייטק לא עדכנו שכר במחצית
הראשונה של 2024 ■ "בעבר היו העלאות שכר די גורפות,
והטאלנטים היו מעל כולם. עכשיו הכל מצומצם יותר"**

התראות במייל

נתנאל גאמס
11 באוגוסט 2024

מלבד עבור קבוצה מסוימת של אנשים שרואה בתקופה הנוכחית נס גדול וקדימון לביאת המשיח, קשה למצוא סיבות להתעודד באחרונה. אם לא חדשות טובות, נתנחם במעט: ההייטק הישראלי חותם שנתיים עגומות של משבר, אך לפחות הוא לא הידרדר במחצית הראשונה של השנה.

המשבר החל בעולם בסביבות מחצית 2022, עם עליית הריבית, קריסת מניות הטכנולוגיה, האטה בהשקעות ותחילת גל הפיטורים.

לכך הוסיפה ישראל את הטאצ' הייחודי שלה: ב-2023 הגיעו ניסיון ההפיכה המשטרית, שקרע את המדינה, ולאחר מכן המלחמה.

"אנחנו רואים יציבות, אבל שלילית. גיוסי העובדים מצומצמים, תקציבי השכר מתכווצים, זו כבר המחצית הרביעית שבה מתבצעים תהליכי פיטורים רחבים — והיד עוד נטויה", תיארה את המצב בענף רוני פרצ'יק, מנהלת תחום הדאטה בחברת יעוץ השכר צבירן.

משרדים בתל אביב. בעיסוקי התוכנה עלה השכר בשיעור ממוצע של 2.6% ב-12 החודשים האחרונים צילום: ירון בן גל הירשהורן

הנה המגמות הבולטות בחצי השנה האחרונה בהייטק הישראלי, בהתבסס על נתוני אמת שמסרו מאות חברות בישראל לחברת צבירן.

חרב הפיטורים נשלפה שוב

גלי פיטורים גדולים מלווים את ההייטק הישראלי כבר שנתיים, והם צפויים להימשך גם במחצית השנייה.

קצב הפיטורים האט מעט במחצית השנייה של 2023, בין היתר בגלל הימנעות של חברות מלפטר עם פרוץ המלחמה. ואולם שיעור החברות שביצעו תהליך פיטורים משמעותי במחצית הראשונה של 2024, של 5% מכוח האדם לפחות, טיפס בחמש נקודות האחוז והגיע ל-22%. בכך חזר הנתון הזה לרמות שהוא הידרדר אליהן מאז פרוץ המשבר בענף. במחצית הראשונה של 2022 — רגע לפני שרוחות רעות החלו לנשב בענף בישראל ובעולם — 13% מהחברות ביצעו תהליכי פיטורים משמעותיים כאלה.

במבט קדימה, 73% מהחברות דיווחו כי הן אינן מתכננות לפטר עובדים במחצית השנייה — ירידה של 5 נקודות האחוז בהשוואה למספר החברות שלא תיכננו לפטר במחצית הראשונה. 11% מהחברות מתכננות לפטר במחצית השנייה, ו-16% עדיין לא החליטו. לרוב, תוכניות החברות לפטר עובדים נמוכות מהפיטורים בפועל, כך ששיעור החברות שיפטרו עובדים צפוי להיות גבוה יותר מ-11%.

הנתונים האלה מבוססים על מידע שנמסר לצבירן מ-294 חברות המעסיקות יחד כ-230 אלף עובדים — בהן 175 חברות הייטק, המעסיקות 125 אלף עובדים. המדגם כולל את כל מנעד ההייטק בישראל: סטארט-אפים, חברות ישראליות גדולות וחברות רב-לאומיות שפועלות בישראל.

בעבר התחרו כאן על עובדים

בהתאם לסביבה הכלכלית, חברות ממשיכות לנקוט משנה זהירות בתהליכי הגיוס שלהן וניהול כוח האדם.

מאמצי הגיוס והשימור של החברות מתמקדים בעובדי מפתח וטאלנטים, כלומר בולטים מאוד מבחינת הכישורים שלהם, בניגוד לחניגות הגיוס של 2021-2022.

"רואים את הקושי והזהירות של החברות. חברות עדיין מעדכנות שכר, אבל התהליכים הרבה יותר מדודים, ומתמקדים בקבוצות עובדים, או עובדים בודדים. בעבר היו העלאות שכר די גורפות, והטאלנטים היו מעל כולם. עכשיו הכל מצומצם יותר"

רוני פרצ'יק, מנהלת תחום הדאטה בחברת יעוץ השכר צבירן

שיעור החברות שהגדילו את כוח האדם שלהן ביותר מ-10% במחצית השנייה הוא 31%, כפי שעולה מאותו מדגם האמור לעיל. בכך נותר הנתון דומה לזה של המחצית המקבילה בשנה שעברה. הנתון המקביל במחצית הראשונה של 2021, לשם השוואה, היה 64% מהחברות שהגדילו את כוח האדם שלהן ב-10% ויותר.

כשמגייסים הרבה פחות, התחרות הפרועה שהייתה כאן על עובדים נעלמה. מנתוני צבירן עולה כי 52% מהחברות דיווחו על קשיים בגיוס עובדים לעיסוקים טכנולוגיים — כלומר עיסוקי מחקר ופיתוח ומערכות

מידע. במחצית הראשונה והשנייה של 2022, לעומת זאת, הנתון היה 88%-74%, בהתאמה.

שיעור העובדים המגויסים מכלל כוח האדם בקרב חברות ההייטק בלבד היה 6.9% במחצית הראשונה. זאת, בהשוואה ל-13% ו-7.5% במחצית הראשונה של 2022 ושל 2023, בהתאמה.

מתחם ההייטק בבאר שבע צילום: אליהו הרשקוביץ

הארנק עמוק בכיס

בדומה לגיוסים, גם העלאות השכר ממוקדות הרבה יותר. 73% מהחברות דיווחו כי ביצעו העלאות שכר במחצית הראשונה, שיעור הגבוה ב-10 נקודות האחוז מבמחצית הראשונה אשתקד. ואולם רק 47% מתוכן ביצעו תהליכים לכלל העובדים: 34% ביצעו תהליכים לקבוצות נבחרות והיתר (19%) לעובדים בודדים בלבד. להייטק יש תדמית נוצצת של משאבים בלתי נגמרים, אך הנתון הזה, של 47% מהחברות שעידכנו שכר לכלל העובדים, הוא הנמוך ביותר מבין כל הענפים — פארמה, תעשייה ומוצרי צריכה.

ניכר כי שיעור עדכוני השכר שביצעו חברות נמוך משיעור העדכון שהן צפו בדיווחיהן בסוף 2023, לפי צבירן, וזו אינדיקציה נוספת לקושי שחוות מרבית החברות בתקופה זו. בדרך כלל, תכנון עדכון השכר קרוב מאוד לביצוע, והיו שנים שהוא עלה עליו בהרבה.

"יש חברות רבות שלא מעדכנות שכר, וזו תוצאה של המשבר. רואים את הקושי והזהירות של החברות. חברות עדיין מעדכנות שכר, אבל התהליכים הרבה יותר מדודים, ומתמקדים בקבוצות עובדים, או עובדים בודדים", אמרה פרצ'יק. "בעבר היו העלאות שכר די גורפות, והטאלנטים היו מעל כולם. עכשיו הכל מצומצם יותר".

28% מחברות ההייטק לא עידכנו שכר במחצית הראשונה של השנה. מתוכן, 32% לא יעדכנו שכר כלל ב-2024, ו-21% עוד לא החליטו. בקרב החברות שעידכנו שכר, שיעור ההעלאה הממוצע היה 4.4%.

עובדים חדשים, אבל לפניך

עיסוקי הליבה של מגזר ההייטק מצביעים על המשך האטה, המתבטאת בעלויות שכר מתוננות ובירידה במצבת העובדים הממוצעת. מנגד, ניכר כי שיעורי הגיוס הנמוכים מתמקדים בעובדי מפתח ובטאלנטים, שהתחרות עליהם משמרת רמות שכר גבוהות יותר לעובדים חדשים לעומת עובדים קיימים באותם עיסוקים. פערי השכר האלה, לטובת עובדים חדשים, מצביעים על כך שעדיין יש תחרות על עובדי מפתח.

ירידת תעסוקה בהייטק לחיילי מילואים, באפריל | צילום: מוטי מילרוד

כך, בעיסוקי התוכנה עלה השכר בשיעור ממוצע של 2.6% ב-12 החודשים האחרונים, בעוד עובדים חדשים עדיין נהנו משכר ממוצע הגבוה ב-6.5% מעובדים קיימים בעיסוקים זהים. ייתכן שההסבר לכך נובע מתהליכי ייעול של כוח האדם וגיוסי טאלנטים. מספר העובדים המדווחים בעיסוקים אלה ירדה ב-5%. בעיסוקי האלגוריתמיקה והמידע עלה השכר ב-2% בממוצע בבחינה שנתי, ועובדים חדשים נהנו משכר ממוצע גבוה ב-6.2% מעובדים קיימים בעיסוקים זהים. כך, בעוד הגיוסים הרחבים מדשדשים, כנראה שחברות צריכות טאלנטים, ומוכנות לשלם שכר גבוה מאוד — אפילו בהשוואה לעובדים קיימים באותו תפקיד.

ייש מסה גדולה של חברות שנפגעו, אף שהחברות הביטחוניות, למשל, 'נהנות' מהמצב. קו הסיום של המשבר הביטחוני לא נראה באופק, חוסר הוודאות פוגע מאוד בחברות — ויהיה להן קשה להתאושש כך מהמשבר", אמרה פרצ'יק.

הנתונים מצביעים על כך שההייטק ממשיך לדשדש ואין אינדיקציה אפילו לראשיתה של התאוששות מהמשבר. כל עוד האיומים הביטחוניים ימשכו והאיזודאות תהיה ברמה כל כך גבוהה — יהיה קשה לראות את המגמה הזאת משתנה.

לחצו לקבלת עדכונים בנושא:

- הייטק +
- שכר +
- ניוס עובדים +
- פיטורים +

הצג עוד | דיוורים | מערכת | הנהלה | תנאי שימוש | רכשו מנוי | ביטול מנוי | שאלות ותשובות | צרו קשר | פרסמו אצלנו | הצהרת נגישות

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל
© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ